

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์

Factors related to quality of foreign work's life in Surin province.

ชัย สมรภูมิ¹ สิงหา จันทรียังษ์²

Chai Samorapoom¹, Singha Jantriwong²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 12 จำนวน 60 คน ซึ่งเป็นแรงงานต่างชาติที่ถูกกฎหมาย โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ ที่มีความเชื่อมั่น (ค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 0.97) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการพรรณนาเนื้อหา

ผลการศึกษาในเชิงคุณภาพ พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างชาติ มีความแตกต่างกันทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจการดำรงชีพ สภาพทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม สวัสดิการและความปลอดภัย โดยผู้ที่มีอาชีพเสี่ยงและทำงานหนักจะมีปัญหาความรุนแรงของคุณภาพชีวิตมากกว่าผู้ประกอบการอาชีพที่มีรายได้และปัจจัยการดำรงชีวิตดีกว่า ซึ่งปัญหาและความต้องการในภาพรวมส่วนใหญ่ คือ สุขภาพ ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น ข้อเสนอแนะการส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติ ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพให้ปราศจากโรคและภาวะทุพพลภาพ การจัดที่พักอาศัยให้ถูกสุขลักษณะ การจ้างงานที่เป็นธรรม การส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการ การกำหนดนโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

คำสำคัญ : ปัจจัย คุณภาพชีวิต แรงงานต่างชาติ ในจังหวัดสุรินทร์

Abstract

This research, using qualitative methodology, studied about factor that related to the quality of life of foreign workers in Surin province. A sample size of 60 was used for the qualitative study that also included an interview. These were divided into 3 groups : good, medium, and poor, for case studies resulting from the qualitative survey. The questionnaire was pre-tested to achieve an alpha coefficient of 0.97 Analyze of the qualitative data was by its content.

The qualitative results show the foreign workers had the factors related to

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

the difference during three groups of good, medium, and poor quality of life, but their needs were obvious in the six aspects; health, economic living, social role, information communication, housing environment, insurance and welfare. The overall opinion of the foreign workers were that most agree in health and their insurance and welfare.

Suggestions regarding the foreign workers are to promote annual health checking, activities, employment, social role promotion, preservation of information communication, environmental cleaning and government can use all of these suggestions for greater efficiency.

Key words : Factor, Quality of Life, Foreign Workers, in Surin Province

บทนำ

สถานการณ์ของแรงงานต่างชาติ ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยในอัตราการเพิ่มที่สูงขึ้น จากข้อมูลการประมาณการจำนวนผู้อพยพย้ายถิ่นชาวพม่าเข้ามาทำงานในประเทศไทย กฤตยา อาชวนิจกุล (2541 : 12) ระบุว่าจำนวนจากการคาดการณ์ล่าสุดน่าจะมีถึง 1 ล้านคน แต่ตัวเลขของผู้ที่มีขึ้นทะเบียนแรงงานต่างชาติจริงมีเพียง 500,000 ราย และล่าสุดลดลงเหลือเพียงแค่ 300,000 ราย ในจำนวนผู้ที่มาขึ้นทะเบียน ทำให้เป็นประเด็นปัญหาสำหรับจำนวนที่สูญหายไป และในจำนวนแรงงานต่างชาติทั้งหมดนี้ อาจมีเด็กอยู่หลายหมื่นคน เนื่องจากการอพยพย้ายถิ่นส่วนใหญ่จะเข้ามาเป็นครอบครัว ซึ่งมีความขัดแย้งกับระบบกฎหมายของประเทศไทย ที่ระบุห้ามแรงงานต่างชาตินำครอบครัวเข้ามาด้วย ดังนั้นจึงปรากฏว่ามีเด็กที่ติดตามพ่อแม่เข้ามาทำงานมีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายและไม่สามารถมาจดทะเบียน ซึ่งยากแก่การคาดคะเน และการประมาณการจำนวนที่แท้จริงได้ แรงงานต่างชาติที่ลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นประเภทที่ลักลอบเข้ามาเอง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเภทที่เคยลักลอบเข้ามาหลายครั้งแล้ว และรู้จักนายจ้างและสามารถติดต่อหางานเอง หรือกลุ่มที่มีญาติพี่น้องเพื่อนฝูง ลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทยอยู่แล้วเป็นผู้ติดต่อประสานงานให้ ส่วนอีกประเภท คือ ที่สามารถลักลอบเข้ามาโดยผ่านทางนายหน้าจัดหางาน (เถื่อน) (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว, 2553 : 25)

ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจอย่างมากในระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยในปัจจุบัน เนื่องจากเรื่องแรงงานต่างชาติ ที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายนั้น ไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเข้ามาแย่งงานของแรงงานไทย แต่ยังเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ปัญหาสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนไทยอีกด้วย จาก

ข้อมูลตัวเลขที่กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับ IOM (International Organization for Migration) ได้ทำการสำรวจพบว่า แรงงานต่างชาติมีอัตราการติดเชื้อเอชไอวีสูงกว่าคนไทย 15 เท่าตัว ซิฟิลิส 100 เท่าตัว มาลาเรียถึง 16 เท่าตัว แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนต่อสาเหตุของปัญหาด้านสาธารณสุขที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในปัจจุบันนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่พบว่าแรงงานต่างชาติมีอัตราการติดเชื้อที่สูงกว่าคนไทย และอาจเป็นพาหะสำคัญที่นำโรคติดต่อที่เกิดขึ้นมาสู่คนไทย

เนื่องจากแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานโดยนำครอบครัวเข้ามาด้วย กลุ่มคนเหล่านี้มีความรู้เรื่องสุขภาพอนามัยและการสาธารณสุขในระดับต่ำ นอกจากนั้นแรงงานหญิงต่างชาติ ซึ่งอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ ไม่ยอมรับการวางแผนครอบครัว ทำให้มีแนวโน้มการตั้งครรภ์และคลอดบุตรในประเทศไทยสูงขึ้น จากสถิติสาธารณสุขสมุทรสาคร ในปี 2542 มีชาวต่างชาติมาคลอดบุตรตลอดทั้งปี 412 คน เฉลี่ยวันละ 1.15 คน ส่วนในจังหวัดระนองแนวโน้มหญิงต่างชาติมีครรภ์ที่มารับบริการฝากครรภ์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจาก 724 รายในปี 2540 เพิ่มเป็น 967 รายในปี 2541 และ 10:34 ราย ในปี 2542 สำหรับโรคอื่น ๆ ที่ตรวจพบในกลุ่มแรงงานต่างชาติ จากรายงานของกองระบาดวิทยา (28 กุมภาพันธ์ 2542) มีอาทิ HIV/AIDS กามโรคและวัณโรค นอกจากนี้ยังมีปัญหาในด้าน การรับบริการพื้นฐานทางสุขภาพของคนต่างชาติ ได้แก่ การบริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กต่างชาติ อายุต่ำกว่า 5 ปี เนื่องจากเด็กมีการเคลื่อนย้ายตามพ่อแม่ จึงไม่ได้รับวัคซีนต่อเนื่อง ทำให้เกิดปัญหาการดื้อยาโดยเฉพาะวัณโรคและโรคเท้าช้าง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2550 : 18)

จากปัญหาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับคุณภาพชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากคุณภาพชีวิตเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา รวมทั้งยังเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประชากรของประเทศ โดยมีความเชื่อว่า ถ้าบุคคลมีคุณภาพชีวิตดี การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ก็จะทำให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไปด้วย ดังนั้นคำว่า “คุณภาพชีวิต” เป็นคำที่ใช้ในเชิงเปรียบเทียบเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา สถานที่ และการรับรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งมีประสบการณ์ อาชีพ ความสนใจ การศึกษา ประเพณีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นเฟอราน (Ferrans and Powers, 2000 : 16) โดยมีแนวคิดว่าคุณภาพชีวิตเป็นพิเศษที่มีความสุขและความพึงพอใจในชีวิต จึงตัดสินการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ไม่ดี หรือไม่มีความสุข รวมทั้ง มีความพึงพอใจ หรือไม่มีความพึงพอใจ ทั้งนี้เป็นการตัดสินของแต่ละบุคคล รวมทั้งได้รวบรวมนิยามของคุณภาพชีวิตไว้ 5 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 คุณภาพชีวิต คือการมีชีวิตอย่างปกติธรรมดาทั่วไป (Normal life) กลุ่มที่ 2 คุณภาพชีวิต คือ ความสุข หรือความพึงพอใจ (Happiness or satisfaction) กลุ่มที่ 3 คุณภาพชีวิต คือ การได้รับความสำเร็จตามที่บุคคลได้ตั้งเป้าหมายไว้ (Achievement of personal goals) กลุ่มที่ 4 คุณภาพชีวิต คือ ความสามารถ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ หมายถึง ความสามารถทางร่างกายและจิตใจ (Physical mental capability) และกลุ่มที่ 5 คุณภาพชีวิต คือ ความสามารถทางด้านสังคม (Social ability)

สำหรับจังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตทิศเหนือติดกับจังหวัดร้อยเอ็ด ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดศรีสะเกษ ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดบุรีรัมย์ และทิศใต้ติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา มีเส้นทางยุทธศาสตร์จากจังหวัดอุบลราชธานีที่เป็นจังหวัดติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวนประชากรของจังหวัดสุรินทร์ เท่ากับ 1,374,700 คน อยู่ในอันดับที่ 10 ของประเทศ สำหรับแรงงานต่างชาติ จากข้อมูลการลงทะเบียนของสำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์ (2557 : 10) มีจำนวน 1,265 ราย ทั้งนี้ไม่นับรวมแรงงานที่ลักลอบเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย และจะมีแนวโน้มสูงขึ้นในอนาคต ทำให้ปัจจัยการดำรงชีวิตอยู่ในระดับสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ เศรษฐกิจการดำรงชีวิต สภาพสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม และสวัสดิการความปลอดภัย อย่างต่อเนื่อง

อนึ่งคุณภาพชีวิตเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา รวมทั้งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประชากรของประเทศ โดยมีความเชื่อว่าถ้าบุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดี การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ก็จะทำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นคำว่า “คุณภาพชีวิต” เป็นคำที่ใช้ในเชิงเปรียบเทียบเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา สถานที่ และการรับรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งมีประสบการณ์ อาชีพ ความสนใจ การศึกษา ประเพณี วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำแนวคิดของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ มีแนวคิดที่หลากหลาย คือ ชีวิตที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทางด้านสุขภาพ ร่างกายและจิตใจ สามารถดำรงชีวิตสอดคล้องตามสภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิตและทรัพยากรที่มีอยู่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550 : 26)

จากสภาพปัจจุบันปัญหาหลักการและความสำคัญดังกล่าวทำให้เกิดประเด็นคำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างชาติ ประการแรก คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์เป็นอย่างไร ประการที่สอง ข้อเสนอแนะการส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์เป็นอย่างไร ผู้วิจัยจึงสนใจจัดทำโครงการวิจัยนี้ขึ้น เพื่อเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างชาติ ในจังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ โดยได้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม กลุ่ม

เกษตรกรรม และกลุ่มแหล่งบริการ กลุ่มเป้าหมายใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Snow ball) ที่ทำงาน กลุ่มละ 20 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 60 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแรงงานต่างชาติจำแนกตามสถานประกอบการ

ที่	สถานประกอบการ	อุตสาหกรรม	เกษตรกรรม/ แปรรูปผลผลิต	แหล่งบริการ
1	บริษัทน้ำตาลสุรินทร์	4		
2	หจก. อุตสาหกรรมเจริญชัย	4		
3	โรงงานไม้ยูคา	4		
4	หจก. อุตสาหกรรมกระสอบ สุรินทร์	4		
5	โรงงานน้ำแข็งวรรณเทพ	4		
6	ไร้อ้อย		4	
7	ลิม่วงวนหลี่ (เส้นก๋วยเตี๋ยว)		4	
8	ทรัพย์สุวรรณ (หมูหยอง หมูยอ)		4	
9	ฟาร์มเจ้าสัว (เลี้ยงหมู)		4	
10	ฟาร์มไก่พันธุ์พื้นเมือง		4	
11	ร้านอาหารแม่พิมพ์ปลาเผา			4
12	หจก. เมย์คำส่ง			4
13	เมโลดี คาราโอเกะ			4
14	แก่นจันทร์เนื้อย่าง			4
15	เอี่ยมสะอาดซักรีด			4

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์ (2557 : 30)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพนี้ คือ ตัวผู้วิจัยโดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มีลักษณะเครื่องมือเป็นแบบโครงสร้าง กำหนดหัวข้อไว้กว้าง ๆ ที่เกี่ยวข้องปัจจัยคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติ ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ สุขภาพ เศรษฐกิจการค้าทางชีพ สภาพทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม สวัสดิการและความปลอดภัย

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร บทความ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี

และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ สุขภาพ เศรษฐกิจ การดำรงชีพ สภาพทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม สวัสดิการ และความปลอดภัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ทดลองกับแรงงานต่างชาติ จำนวน 10 คน

2.2.4 ตรวจสอบ และปรับปรุงให้สมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้จริงต่อไป

2.2.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ทดลองกับกลุ่มเป้าหมายเป็นแรงงานต่างชาติ ที่ทำงานในสถานประกอบการในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 60 คน ระหว่างวันที่ 5-19 กันยายน 2558

3. การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาคุณภาพข้อมูลโดยการตรวจสอบแบบ 3 เสา (Data Triangulation) เพื่อที่จะพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นมีความถูกต้องหรือไม่โดยทำการตรวจสอบจากแหล่งข้อมูล ตามที่ งามพิศ สัตย์สงวน (2549 : 129-130) จำแนกไว้ดังต่อไปนี้

3.1 แหล่งเวลา โดยนำข้อมูลที่ได้รับ ณ เวลาต่างกันทำการตรวจสอบผลว่าข้อมูลแต่ละส่วนนั้นที่ได้รับจากการรวบรวมจะมีความเหมือนหรือแตกต่างกันในส่วนใดบ้าง

3.2 แหล่งสถานที่ โดยการนำข้อมูลที่ได้รับนั้นมาจากการรวบรวมนั้น ณ สถานที่ต่างกัน นำมาตรวจสอบและเปรียบเทียบผลว่าจะมีความเหมือนและแตกต่างกันในส่วนใดบ้าง

3.3 โดยการนำข้อมูลที่ได้รับจากการรวบรวมมาทำการศึกษา และเปรียบเทียบว่าเมื่อข้อมูลดังกล่าวไปทำการรวบรวมข้อมูลโดยการเปลี่ยนผู้ให้ข้อมูลเป็นคนอื่น ซึ่งไม่ซ้ำกับคนเดิมจากข้อมูลที่ได้รับจะมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขั้นตอนที่ 1

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือการวิจัยที่สมบูรณ์แล้ว ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแรงงานต่างชาติ กลุ่มเป้าหมายในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 60 คน ระหว่างวันที่ 5-19 กันยายน 2558 ซึ่งสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 1 ดังต่อไปนี้

4.1.1 ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ เดินทางไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง

4.1.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์

4.2 ขั้นตอนที่ 2

ผู้วิจัยได้จัดประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในหัวข้อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ โดยนำประเด็นสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ในขั้น

ตอนที่ 1 มาเป็นประเด็นการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คณาจารย์ และนักศึกษาศาขการพัฒนสังคม มีจำนวน 50 คน เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558 ณ ห้องประชุม 38405 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ การวิจัย ข้อที่ 2

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา โดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ และสรุปผล ของข้อมูลการวิจัยได้ชัดเจนและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดหมวดหมู่ของ เนื้อหา (Category) จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นร่วมหรือประเด็นหลัก (Theme) และ อธิบายเนื้อหา (Text) (สุรางค์ จันทวานิช, 2545 : 130)

5.2 นำผลที่ได้จากการศึกษามาทำการอภิปรายผล พรรณนาข้อมูล นำเสนอในรูปความ เรียงเพื่อความแม่นยำกับประเด็นคำถามมากยิ่งขึ้น

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

6.1.1 ความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธี ของ ครอนบาค (Cronbach)

6.1.2 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถาม กับเนื้อหา ตามวิธีการของ โรวเนลล์และแฮมเบลตัน (Rowinell and Hambleton) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 106)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาตินในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 60 คน สอดคล้องวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 1 ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานต่างชาติ

กลุ่มเป้าหมายแรงงานต่างชาติ มีจำนวน 60 คน จำแนกได้ดังนี้

1.1 เพศหญิงและเพศชายมีขนาดเท่ากัน (ร้อยละ 50) อายุมากที่สุดในช่วง 25–34 ปี (ร้อยละ 41.67) รองลงมาอายุในช่วง 35–44 ปี (ร้อยละ 36.67) น้อยที่สุดมีอายุในช่วง 15–24 ปี

1.2 ระดับการศึกษามากที่สุดเทียบเท่ากับระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 55) รองลงมาเทียบ เท่าระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 25) และน้อยที่สุดระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 8.33)

1.3 ประสบการณ์ทำงานมากที่สุดในช่วง 1–4 ปี (ร้อยละ 56.67) รองลงมาในช่วง

5-10 ปี (ร้อยละ 28.33) และน้อยที่สุด 10 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 15)

1.4 เชื้อชาติ มากที่สุดเป็นแรงงานต่างชาติชาวกัมพูชา (ร้อยละ 60) รองลงมาเป็นแรงงานชาวลาว (ร้อยละ 35) และน้อยที่สุดเป็นแรงงานชาวพม่า (ร้อยละ 5)

2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติ

2.1 ด้านสุขภาพ

พบว่า สุขภาพร่างกายของแรงงานต่างชาติ เกี่ยวกับผิวหนัง ระบบประสาทและสมอง ปกติ กระดูกและกล้ามเนื้อ แข็งแรง เคลื่อนไหวได้คล่องแคล่ว ระบบประสาทสัมผัส ตา หู การรับรสและกลิ่น มีความปกติ บางส่วนมีโรคประจำตัว เช่น โรคโลหิตจาง โรคกระเพาะอาหาร โรคความดันโลหิตสูง แต่ไม่มีภาวะทุพพลภาพ มีภูมิคุ้มกันโรคดี เนื่องจากเป็นวัยแรงงาน

ส่วนสุขภาพจิตมีความสามารถในการปรับสภาพจิตใจ และอารมณ์ไปตามการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้พอสมควร มีอารมณ์ไม่มั่นคง เมื่อมีเรื่องกระทบกระเทือนใจ โกรธหรือสิ่งที่ทำให้หงุดหงิดรำคาญใจ เนื่องจากเครียดจากการทำงาน สถานะทางสังคม และมีความสามารถในการยอมรับและพึงพอใจ

2.2 เศรษฐกิจการดำรงชีพ

พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความเกี่ยวข้องกับแรงงานต่างชาติ เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจเป็นเครื่องชี้ฐานะความเป็นอยู่ และวิถีการดำเนินชีวิตของแรงงานต่างชาติที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ปานกลาง และไม่ดี ซึ่งมีความแตกต่างอย่างชัดเจนเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ฐานะทางเศรษฐกิจ รายได้ และค่าใช้จ่าย นอกจากนั้นเศรษฐกิจของแรงงานต่างชาติเกี่ยวข้องกับการใช้แรงงาน การใช้จ่ายและการบริโภคเพื่อการดำรงชีวิต เพื่อสนองความต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านปัจจัยสี่ ซึ่งล้วนมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างชาติ

2.3 สภาพทางสังคม

พบว่า สภาพทางสังคมของแรงงานต่างชาตินั้น และความเห็นสอดคล้องสภาพสังคมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละชาติที่เป็นถิ่นกำเนิดของตน ซึ่งประกอบด้วยมิติทางครอบครัว สังคม และวัฒนธรรมประเพณี แม้ในความหมายของชื่อและการปฏิบัติที่ต่างกันไปแต่เป้าหมายของการปฏิบัติของวัฒนธรรมประเพณีที่บรรพบุรุษสืบทอดต่อกันล้วนเป็นสิ่งที่มุ่งไปสู่ความสุข ความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต รวมทั้งการเกิดใหม่ที่ดียิ่งขึ้นในภพหน้า ซึ่งความสุขดังกล่าวนี้ย่อมเกิดจากปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างพฤติกรรมความเชื่อของแรงงานต่างชาติและบทบาททางสังคมที่ได้ปฏิบัติตลอดมา

2.4 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์นั้น เป็นลักษณะที่เกิดจากพื้นฐานความรู้เดิม ประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และบริบทของการเรียนรู้

ในปัจจุบัน ซึ่งมีสื่อทางการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สื่อเทคโนโลยี และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล สิ่งเหล่านี้ช่วยให้แรงงานสามารถปรับตัวและทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ มีความพร้อมรับสถานการณ์ นโยบายระหว่างประเทศ ได้ทันทั่วถึง

2.5 ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม

พบว่า ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมของแรงงานต่างชาติ ขึ้นอยู่กับลักษณะของการทำงาน ในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและการแปรรูป และสถานบริการ ดังนั้น บางสถานประกอบการอาจมีที่พักอาศัยให้กับแรงงาน แต่ลักษณะการทำงานบางประการแรงงานต้องจัดหาที่พักอาศัยเอง รวมทั้งสภาพของที่พักอาศัยและสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและไม่ถูกสุขลักษณะ จากการวิเคราะห์ของการสนทนากลุ่มเห็นว่า ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม มี 3 ลักษณะ คือ เป็นที่พักคนงานประเภทห้องแถวรวมสำหรับสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรม บ้านพักสำหรับคนงานในฟาร์ม และไร่ การเช่าที่พักอาศัยของตนเอง สำหรับเครื่องอำนวยความสะดวกภายในบ้านมีพอสมควร การจัดระเบียบที่พักอาศัยมีความเรียบง่าย และมีความปลอดภัยพอสมควร บางส่วนรวมกลุ่มกันเช่าที่พักอาศัยจะมีสภาพแออัด

2.6 สวัสดิการและความปลอดภัย

พบว่า สวัสดิการและความปลอดภัยนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับแรงงานต่างชาติ โดยเห็นว่า มีความหมายครอบคลุมเกี่ยวกับการบริการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่หน่วยงานราชการ หรือองค์กรธุรกิจเอกชนจัดให้มีขึ้นเพื่อให้แรงงานต่างชาติ มีความมั่นคงในอาชีพ มีหลักประกันที่แน่นอนในการดำเนินชีวิต มีขวัญและกำลังใจที่ดี มีสติปัญญา มีสภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ และมีความสามารถที่จะปรับตัวในสังคมได้อย่างมีความสุข แรงงานต่างชาติมีความจำเป็นต่อกรรมสิทธิ์ที่ปลอดภัย ในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปกับความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้แรงงานต่างชาติต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงกับประเทศที่มาอาศัยทำงาน เหล่านั้นด้วย นอกจากนั้น มีฉ้อฉลมักใช้ช่องทางหาผลประโยชน์และโอกาสกับแรงงานต่างชาติซึ่งมักมีปัญหาในการช่วยเหลือตนเอง ทำให้แรงงานต่างชาติมีความเสี่ยงต่อการทำงาน การดำรงชีวิตประจำวัน และต้องการความช่วยเหลือจากสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะการส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์

ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยการจัดสนทนากลุ่มระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา และตัวแทนผู้ประกอบการ ได้ข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ควรจัดที่พักอาศัยและสิ่งแวดล้อมให้กับแรงงานต่างชาติอย่างเหมาะสม

3.2 ควรส่งเสริมสุขภาพแรงงานต่างชาติให้มีร่างกายที่แข็งแรง ปราศจากโรคและภาวะทุพพลภาพ

3.3 ควรส่งเสริมให้แรงงานต่างชาติมีสภาพเศรษฐกิจอย่างพอเพียง และพึ่งตนเองได้

3.4 ควรส่งเสริมสุขภาพจิตแรงงานต่างชาติให้แจ่มใส มีทัศนคติเชิงบวกสามารถ

ควบคุมอารมณ์ และปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย

3.5 ควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมสวัสดิการและความปลอดภัยให้กับแรงงานต่างชาติ
อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์
อภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านสุขภาพ

พบว่า สุขภาพร่างกายของแรงงานต่างชาติ มีความแข็งแรง สอดคล้องกับสำนักวิจัย
เอแบคโพล ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติและการใช้แรงงานใน
ประเทศไทย ใน 11 จังหวัดทุกภาคของประเทศ มีความเห็นว่า แรงงานต่างชาติมีความขยัน อดทน
ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความแข็งแรง สมบูรณ์ของร่างกาย และทำให้ได้รับการจ้างงาน อย่างไรก็ตาม
ผลงานวิจัยของกฤตยา อาชวนิจกุล (2546) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับ ปรากฏการณ์ของการย้ายถิ่นข้ามชาติ
ผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศไทยหลายประการ โดยเฉพาะด้านสาธารณสุขจาก
พยาธิสภาพโรคติดต่อจากประเทศของตนเอง และอาจนำโรคติดต่อมาสู่คนไทยได้

2. เศรษฐกิจการดำรงชีพ

พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความเกี่ยวข้องกับแรงงานต่างชาติ เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจ
เป็นเครื่องชี้ฐานะความเป็นอยู่ และวิถีการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของนฤบาล จิต
ทยานันท์ เรื่อง ปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน
ต่างด้าว โดยผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในสถาน
ประกอบการ คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับอัตราค่าจ้างแรงงาน และแรงงานต่างชาติ
ไม่เกี่ยงราคาค่าจ้าง รวมทั้งงานที่มีความเสี่ยงสูง อดทนต่อการทำงานมากกว่าแรงงานไทย เพราะ
ต้องการมีรายได้ในการดำรงชีวิตสำหรับตนเอง และครอบครัว สำหรับชีวิตที่ดีขึ้น มากกว่าการอยู่
ในประเทศของตนที่ทำงานมีรายได้น้อย

3. สภาพทางสังคม

พบว่า สภาพทางสังคมของแรงงานต่างชาติขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละชาติที่
เป็นถิ่นกำเนิดของตน ซึ่งประกอบด้วยมิติทางครอบครัว สังคม และวัฒนธรรมประเพณี การอยู่ร่วมกัน
ของแรงงานต่างชาติในต่างประเทศที่ตนใช้แรงงานย่อมมีความจำเป็นต่อการปรับตัว ปัญหาทาง
สังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยา อาชวนิจกุล กล่าวถึงสภาพทางสังคมของแรงงานต่างชาติ

เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ด้อยโอกาส ขาดอำนาจในการต่อรอง อาจถูกรังแก ถูกเอารัดเอาเปรียบ และถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ง่าย

4. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ เป็นลักษณะที่เกิดจากพื้นฐานความรู้เดิม ประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และบริบทของการเรียนรู้ในปัจจุบัน ซึ่งมีสื่อทางการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สื่อเทคโนโลยี และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล สิ่งเหล่านี้ช่วยให้แรงงานสามารถปรับตัวและทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ สอดคล้องกับการวิจัยของอดิเรก พันเขียว (2547) กล่าวว่า แรงงานต่างชาติสามารถเรียนรู้ได้เร็ว เพราะสื่อสารทางเทคโนโลยีเข้าถึงกันหมด

5. ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม

พบว่า ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมของแรงงานต่างชาติ ขึ้นอยู่กับลักษณะของการทำงาน ในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและการแปรรูป และสถานบริการ นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับแรงงานต่างชาติ จากการวิจัยของประทีน ไกรสรโกวิทย์ (2541) เรื่อง ความพึงพอใจในสวัสดิการแรงงานของลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิต ในจังหวัดสมุทรปราการ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของแรงงานต่างชาติ คือ ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการจัดที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่ดีย่อมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติไปด้วย

6. สวัสดิการและความปลอดภัย

พบว่า สวัสดิการและความปลอดภัยนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับแรงงานต่างชาติ มีความหมายครอบคลุมเกี่ยวกับการบริการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่หน่วยงานราชการ หรือองค์กรธุรกิจเอกชนจัดให้มีขึ้นเพื่อให้แรงงานต่างชาติ มีอาชีพ มีหลักประกันที่แน่นอนในการดำเนินชีวิต มีขวัญและกำลังใจที่ดี มีสติปัญญา มีสภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ และมีความสามารถที่จะปรับตัวในสังคมได้อย่างมี สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ ชันคำ (2553) เรื่อง แรงงานและความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งนายจ้างให้ความสำคัญกับฝุ่นละออง และการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน รวมทั้งถาวร ผิวฉกรรณ วิจัยเรื่อง การเติบโตทางธุรกิจของสถานประกอบการต่อการใช้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว และกัมพูชา ในพื้นที่อำเภอเมือง และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า สวัสดิการที่ผู้ประกอบการให้กับแรงงานไทยและแรงงานต่างชาติไม่แตกต่างกัน ด้านที่พักอาศัย อาหาร และด้านสุขภาพ

นโยบายการส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ จึงสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 เกี่ยวกับการทำงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งนายจ้างผู้ประกอบการต้องถือปฏิบัติตาม และปฏิบัติต่อแรงงานต่างชาติอย่างมีคุณธรรม

ข้อเสนอแนะการส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์

1. ควรจัดที่พักอาศัยและสิ่งแวดล้อมให้กับแรงงานต่างชาติอย่างเหมาะสม
2. ควรส่งเสริมสุขภาพแรงงานต่างชาติให้มีร่างกายที่แข็งแรง ปราศจากโรคและภาวะ

ทุพพลภาพ

3. ควรส่งเสริมให้แรงงานต่างชาติมีสภาพเศรษฐกิจอย่างพอเพียง และพึ่งตนเองได้
4. ควรส่งเสริมสุขภาพจิตแรงงานต่างชาติให้แจ่มใส มีทัศนคติเชิงบวกสามารถ

ควบคุมอารมณ์ และปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย

5. ควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมสวัสดิการและความปลอดภัยให้กับแรงงานต่างชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติในจังหวัดสุรินทร์ ปรากฏผลการศึกษาดังได้กล่าวมาแล้วนั้น ทำให้ชุมชน สังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานตามนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ทำให้หน่วยงานภาครัฐ สถานประกอบ และสังคม ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติยิ่งขึ้น และได้ใช้แนวทางของปัจจัยแต่ละด้านไปใช้เพื่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 หน่วยงานทางการแพทย์และสาธารณสุข การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สถานประกอบการในจังหวัดสุรินทร์ ได้ใช้ข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติไปใช้ในการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา และวิเคราะห์คุณภาพชีวิตประชากรวัยเด็ก วัยแรงงาน กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเด็กด้อยโอกาส และพิการ เพิ่มขึ้น

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับผลกระทบต่อแรงงานต่างชาติและแรงงานไทยในการทำงาน เพิ่มขึ้น

2.3 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบ คุณภาพชีวิตแรงงานต่างชาติที่มีคุณภาพชีวิตดี และไม่ดี เป็นต้น

2.4 ควรศึกษาและวิจัยคุณภาพชีวิตประชากร ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน. (2551). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้กฎหมาย**

คุ้มครองแรงงาน ในกิจการที่มีการจ้างงานแรงงานต่างด้าวทำงาน. กรุงเทพฯ :
สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว.

กฤตยา อาชวนิจกุล. (2546). **สถานะความรู้เรื่องแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

งามพิศ สัตย์สงวน. (2549). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
เทพเนรมิตการพิมพ์,

นฤบาล จิตทยานันท์. (2545). **ปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่กระทำผิดกฎหมาย
เกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว.** การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัย.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ประทีน ไกรสรโกวิทย์. (2541). **ความพึงพอใจในสวัสดิการแรงงานของลูกจ้างในโรงงาน
อุตสาหกรรมการผลิต ประเภทและขนาดต่าง ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการ.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

พัชรินทร์ ชันคำ. (2553). **ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การจ้างแรงงานต่างด้าวของนายจ้าง ในเขต
จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย. (2550). **โครงการศึกษาความต้องการแรงงานที่แท้จริงและ
การบริหารจัดแรงงานต่างด้าวในภาคเกษตร ประมง กิจการต่อเนื่องจากประมง และ
ก่อสร้าง.** กรุงเทพฯ : กระทรวงพัฒนาแรงงาน.

สุภางค์ จันทวานิช. (2545). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์. (2557). **ทะเบียนรายชื่อสถานประกอบการในจังหวัดสุรินทร์.**
สุรินทร์ : แผนกประสานงานและสถิติ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์.

สำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์. (2557). **ข้อมูลแรงงานต่างด้าว.** สุรินทร์ : แผนกทะเบียน
สำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์.

สำนักงานสถิติจังหวัดสุรินทร์. (2553 : กรกฎาคม 1). **ข้อมูลประชากร ปี 2553.** สุรินทร์ : สำนักงาน
สถิติจังหวัดสุรินทร์.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ และสถาบันเพื่อพัฒนาประเทศไทย. (2550). **โครงการสำรวจความต้องการแรงงานในแต่ละอุตสาหกรรมและสาขาอาชีพที่ต้องการ**. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน.

สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (2553). **การอนุญาตทำงานแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ปี 2553**. กรุงเทพฯ : กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

สำนักราชบัณฑิตยสถาน. (2550). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2550**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักวิจัยเอแบคโพล. (2551). **ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติ/แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานรับจ้าง/ใช้แรงงานในประเทศไทย: กรณีศึกษาคนไทยใน 11 จังหวัดทุกภาคของประเทศ**. [อินเทอร์เน็ต]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ryt9.com/news/2006-12-18/5841486/> สืบค้น ธันวาคม 20.

อดิเรก พันเพียว. (2547). **วิเคราะห์การกำหนดนโยบายจัดการปัญหาแรงงานต่างชาติดังกล่าวในประเทศไทย: อดีต ปัจจุบัน อนาคต**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Ferrans, C. E., and Powers, M. J. (2000). **“Quality of Life Index : Development and Psychometric”**. Advance in Nursing Science. 8 (1) : 16.

Flangan, J.C. (1982). **“Measurement of Quality of Life : Current State of the Art”**. Acthieves of Physical Medicine and Rehabilitation. 63 (2) : 56 – 59.

Haug and Folmar (1986). **Development Tasks and Education**. 3nd. Ed. New York : Mckey. Cippincort.